

Indrek Raadik

indrek.raadik@audi.ee

Teie 05.07.2024

Meie 06.08.2024 nr 8-6/24/11969-2

Opmani ristmik

Edastasite Transpordiametile märgukirja seoses Riigitee nr 11115 Kurna-Tuhala km 4,56 asuva ristmikuga (rahvasuus Opmani ristmik). Olete oma märgukirjas toonud erinevaid küsimusi tekitavaid või tähelepanu suunavaid punkte. -Taotlete, et antud küsimuse osas antakse selgitusi või hinnangut.

Vastame Teie poolt osundatud asjaoludele kokkuvõtvalt ning kommenteerime osasid punkte ka täiendavalt.

Kõiki detaile on täna täpselt tagantjärgi raske taastada, kuid üldises plaanis oli Transpordiameti kaalutluste alguspunktiks see, et lasteaed ning riigitee nr 11506 ühendatakse perspektiivselt nn Õlleköögi tee ringristmikuga (sh riigitee nr 11506 saab kohalikuks teeks), mis on nii riikliku kui kohaliku teedevõrgu arengu seisukohalt oluliselt parem asukoht ringristmikule (liiklusvood jaotuvad harude vahel ühtlasemalt, tagatakse eskiisprojekti kohane teedevõrgu elluviimine). Õlleköögi tee ringristmiku valmimisel avaneb võimalus nii riigitee nr 11506 kui lasteaia ristmiku (kas ühe või mõlemad) sulgemiseks ja/või ümber ehitamiseks kergliiklustee ületuskohaks. Selle eesmärgi täitmise järgi on joondatud kõik pooleliolevad planeeringud ja loamenetlused.

Vastame selgitusena järgnevalt:

1. ***Riigitee nr 11115 Kurna-Tuhala km 4,56 asuv ristmik (rahvasuus Opmani ristmik) oli lahendatud kehtestatud Saare DP ringristmikuna.***

Tulenevalt suurest arengusurvest antud riigitee lõigule (IKEA, Põllumehe kinnistu DP, Saire kinnistu DP, Spordi ja veekeskuse kavandamine lasteaia üle tee) tekkis vajadus vaadata riigitee lõik pikemas ulatuses üle. Transpordiamet (TRAM) koostöös Rae Vallavalitsuse ja Kiili Vallavalitsusega tellis Kurna-Tuhala maantee eskiisprojekti (leping nr 3.2-3/22/1196-1). Koostöökokkulepe TRAM-i, Kiili ja Rae Vallavalitsuse vahel sõlmiti kogu lõigu läbi vaatamiseks 31.02.2022. See oli kolmepoolne soov leida terviklik lahendus riigitee lõigule.

2. ***Kiili Vald soovis osaliselt tühistada Saare maaüksuse DP, et saaks osale sellele alale rajada eradli DP, millele rajada lasteaed (Kuuse 22).***

Kiili Vallavalitsus tühistas osaliselt Saare maaüksuse DP märtsis 2023. võttes aluseks juba TRAM-i, Kiili ja Rae Vallavalitsuse poolt lepinguga nr 3.2-3/22/1196-1 valminud eskiislahenduse.

3. **Abivallavanem tutvustab, et TRAM soovis kinnitatud DP olevat ringristmiku muuta kanaliseeritud nihutatud harudega ristmikuks. Tegelikult oli see KOVi soov.**
Eskiislahenduse tellisid TRAM, Kiili Vallavalitsus ja Rae Vallavalitsus üheskoos ja selle raames leiti kõiki osapooli rahuldav lahendus arvestades piirkonna arengusurvet ja komplektset teedevõrgu lahendust.
4. **Kiili Vallavalitsuse ja Transpordiameti vahel sõlmitud ristumiskoha projekterimiseehitamise koostööleping nr 7.1-1/23/2787-2.**
Nimetatud lepingu tõlgendamisel tuleb arvestada asjaoluga, et eskiisis kajastatud lahendus hakkab terviklikult tööle siis, kui välja on kavandatud kõik sellega seotud osad (sh kergliiklusteed jms). Mis puudutab lepingus mainitud Vaela küla osa, siis ringristmiku kavandamine riigitee nr 11502 asukohta oli eskiisi koostamisel kõigi osapoolte arvates sobilikum asukoht n-ö „asulavärava tekitamiseks (ringristmikuga)“, peale mida algaks juba 50 km/h piirkiirusega hoonestatud ala (ühelpool lasteaed ja teisel pool spordi- ja veekeskus ehk siis rohkem selline asulakeskkond. Peale ringristmiku valmimist tulevikus paraneb ka riigitee nr 11506 Opmani tee läbilaskevõime, kuna osa liiklust suunatakse ringristmikule.
5. **Kooskõlastuste tabelist on näha, et ristmiku piirinaaber Vaela Arendus OÜ on ülaltoodud ristmiku asukoha projekteerimistingimuste andmisel andnud märku, et Kiili Vallavolikogu 16. märts 2023 otsuse nr 12 „Vaela külas Saare maaüksuse detailplaneeringu osaline kehtetuks tunnistamine“ on ilmselgelt õigusvastane ja palunud projekteerimistingimusi mitte anda. Õigusvastasuse on tuvastanud haldusjärelevalve menetluse käigus ka Justiitsministeerium (Lisa 1).**
Seda kas DP osaline kehtetuks tunnistamine oli õiguspärane või õigusvastane ning justiitsministeeriumi kommentaare peab kommenteerima KOV. TRAM ei vii läbi DP menetlusi vaid tegeleb ainult riigiteede projekteerimistingimuste ja ehituslubade menetlustega.
6. **Kiili Vallavalitsus ja TRAM tegid lepingu muudatuse (JUURDEPÄÄSUTEE E HITAMISE LEPINGU NR 7.1-1/23/457-2 MUUTMINE), mille tulemusena:**
- Ei ole enam ajutise tee likvideerimise kohustus Kuuse 22 kasutusloa eelduseks.**
Nn lasteaia ristmiku projekteerimise käigus sai selgeks, et mõistlik on jätta lasteaiale kaks juurdepääsu, sest juba see asjaolu iseenesest jaotab liikluskoormust kahe ristmiku vahel ja leevendab läbilaskvuse probleeme.
 - Ajutisest teest hakati projekteerima alaline asfalteeritud tee Kuuse 22 kinnistule. Uusi tehnilisi tingimusi ei ole väljastatud!**
Uus projekt kooskõlastati TRAM' iga ning TRAM' il antud lahenduse osa vastuväiteid pole. Ajutine juurdepääs asendati alalisega, et tagada parem liikluse hajutatus laseaiast välja pääsemiseks.
7. **Kiili vald korraldab hanke projekterimiseks. Hanke kestvus 7 kuud ja lepingu lisa määratleb, et 6 kuud hanke lõppu peaks projekt olema valmis auditeerimiseks. Veebruar 2024 pidi valmima. Reaaluses aprillis läks liiklusohutuse auditeerimisele.**
Kuna tegemist ei ole TRAM' i lepinguga, siis me ei saa seda ka kommenteerida.
8. **Opmani ristmiku liiklusohutsauditi protokollist (töö nr P23089) selgub, et TRAM ja KOV eiravad audititi tegija märkusi, ning ühiselt lükkavad ümber ning surutakse läbi ohtliku lahendust.**
Auditis toodu tähelepanekute osas teeb otsused arvestamise või mitte arvestamise osas

pädev asutus ehk riigiteede puhul Transpordiamet. Audiitori märkustega ei pea arvestama – Liiklusohutuse auditeerimise nõuded §7 lg 5.

- a. **Audiitor märgib projekti puudujäägile „Läbilaskvuse arvutust ei ole tehtud, kuid projekt ütleb, et probleeme ei ilmne.“ – Arusaamatuks jääb mille põhjal, see tehtud on?**

Projektis oli teostatud ka liiklusuuring.

- b. **Pädeva asutuse (TRAM) otsusest on välja loetav: „Mõeldav ei ole Kurna-Tuhala teel lõigus Tallinna ringteest kuni Kiili aleviku südameni kõigi lihtristmike ümberehitus ringristmikeks.“ – mis läheb täna Transpordiameti enda tegevusega vastuollu. Nimelt täpselt 1 km eemal sama maanteed (11115 km 5,65) Kiili aleviku suunas jätate kooskõlastamata (12.03.2024) Jussinuka DP, kus riigimaanteelt mahasõidu ristmik oli lahendatud juba eelnevalt kooskõlastatud ja ka kehtestatud naaber Priidu DP-ga. Hetk hiljem on projekteerimistingimustes just ringristmik!**

Transpordiamet ei näe vastuolu selles, kui ka mõni teine kaugem ristmik ehitatakse tulevikus vajadusel ümber ringristmikuks. Ilmne on, et sel teel kõiki ristmikke siiski ringristmikeks ei ole mõeldav ehitada ning seda on öeldud ka LOA otsuses – mõeldav ei ole kõigi lihtristmike ümberehitus ringristmikeks.

- c. **Arusaamatuks jääb juba projekti pealkiri: „riigitee 11115 km 4,56“ mis paikneb Opmani ristmikul. Projekteeritud lahenduse puhul antud kilomeetripunktil olevale Opmani ristmikule ei muudeta mitte midagi. Kogu projekt paikneb hoopis km 4,50 ehk Vaela lasteia (Kuuse 22) mahasõidul. Asukohale 11115 km 4,56 ei rajata isegi ohutussaart, mis on tehniliste tingimustes viidatud eskiisprojektis olemas ja mis tekitaks just kanaliseerimise.**

Ohutussaart ei saa Opmani ristmikule hetkel rajada, sest üks haru peab seal avatuks jääma. Vajadusel saab saare kavandada siis, kui toimub haru sulgemine.

9. **Neid näiteid võib tuua veel ja tundub, et Kiili vald on siinkohal kuidagi eriliselt koheldud ja kuna asjaga on seotud samad TRAM ametnikud, siis tundub, et siin võib olla mistahes huvide konflikti olukord.**

Transpordiameti töötajat menetlevad riigiteega puutumust olevaid ristmikke lahendusi, detailplaneeringuid, viivad vajadusel läbi haldusmenetlusi jne. See on Transpordiameti töötajate tööülesanne. Transpordiameti hinnangul ei ole Kiili valda koheldud teistmoodi/soodsamalt kui teisi KOV-e.

10. **Juhin tähelepanu, et Kiili Vallavalitsuse ja Transpordiameti samade isikute vahel toimuvad vägagi suurte detailplaneeringute menetlemised, mille käigus toimuvaid koosolekuid ei ole protokollitud. Tegutsemine toimub „memode“ jms suuliste koosolekute alusel, millest ükski ei ole avalik. Plans § 9. Planeerimine peab olema avalik.**

Kõik planeeringute seisukohad, kooskõlastused, kooskõlastamata jätmised on Transpordiamet saatnud kirjalikul teel. Planeerimise korraldaja on kohalik omavalitsus, kes peab antud planeerimistegevused vajadusel välja tooma. Transpordiamet ei ole planeeringu korraldaja.

11. **Märgukirja punktis 15 märgite, et ei leidnud TRAM' i dokumendiregistris antud ristmiku liiklusohutusauditit puudutavaid dokumente ning seetõttu tegite teabenõude 22.05.2024 auditi kokkuvõtte ja 04.06.2024 ülevaatuse protokollis osas. TRAM võtab omaks, et oli dokumendiregistris jätnud nimetatud dokumendid avalikuks tegemata vastupidiselt, kuigi**

avaliku teabe seaduses (AvTS) § 28 kohaselt oleks pidanud. Edaspidi tagab amet, et kõik dokumendid, mis ei ole AvTS § 35 lg 1 – 3 alusel märgitud asutusesiseseks kasutamiseks, tehakse dokumendiregistris avalikuks. Dokumendid, mis on mahult suured, tehakse avalikuks vähemalt läbi passiivse avalikustamise, st nähtavad on dokumendi(te) pealkiri(jad) ning dokument edastatakse isikule konkreetse teabenõude käigus. Selline lähenemine on heaks kiidetud ka Andmekaitse inspeksiooni poolt.

12. Olete seisukohal, et isikuandmete lekke tõttu TRAM' i poolt on Teile tekitatud reaalne mainekahju. Andmekaitse inspeksioon (AKI) selgitab, et avalik teave ei kätke mitte üksnes dokumente/teavet, mis on loodud asutuses või tekib asutuste vahelises suhtluses, vaid ka eraisiku kiri asutusele ja asutuse kiri eraisikule on samuti asutuses talletatud avalik teave, kuigi eraelu kaitseks võib sellele kehtida juurdepääsupiirang. AvTS-i § 35 lg 1 p 12 alusel ei saa piirangut kehtestada dokumendi sisule ega ka dokumendi saaja/saatja isikule, kui dokument ei käsitle inimese eraelu, vaid üksnes avalikku tegevust ja ühiskondlikke küsimusi. Samuti ilmneb AKI seisukohtadest üheselt, et isikuandmed, mis vajavad kaitsmist avalikustamise eest on ennekõike isikut puudutavad isiklikud kontaktandmed . Teabenõude allkirjastasite mitte lihtsalt valla elanikuna, vaid ka volikogu liikmena, teabenõue puudutas avalikku tegevust ja Te saatsite selle avalikult/töömaililt. Need asjaolud kogumis ei anna Transpordiametile alust piirata teabenõudeid ainult asutusesiseseks kasutamiseks. Seega, kui Transpordiameti teenistuja suheldes kohaliku omavalitsuse ametiisikutega ka avaldas Teie poolt teabenõude esitamise fakti ja esitaja isiku, siis ei olnud see isikuandmete ebaseaduslik avalikustamine. Samuti ei näe Transpordiamet seost Teie teabenõude esitamise ja vallaametniku väite vahel nagu oleksid teabepäringud kuidagi saanud aeglustada/pidurdada kõne all oleva ristmiku planeerimis- ja projekteerimisprotsessi. Volikogu võttis sellekohase otsuse vastu 16.03.2023 ning koostööleping jõustus 20. märtsil 2023. Transpordiamet ei saa olla vastutav Kiili valla ametiisikute väidete eest, mis ei kajasta tegelikke asjaolusid.
13. Sisekontrolör omal poolt hindas Teie poolt esitatud väiteid TRAM tegevuse, sh ka H. Keskrand' i, osas ja asutuses olevaid asjassepuutuvaid dokumente ning jõudis seisukohale, et hetkel puudub vajadus Riigitee nr 11115 Kurna-Tuhala km 4,56 asuva ristmiku planeerimis- ja projekteerimisega seonduvalt läbi viia eraldi asutusesisest järelevalve menetlust.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Mart Michelis

juhataja

planeerimise osakond

Mart Michelis

5069421, Mart.Michelis@transpordiamet.ee

Toomas Kojus

57826836, Toomas.Kojus@transpordiamet.ee